

Anestezi (uyuşturma, ağrı kesme ve narkoz)

Tedavi

Anestezi uyuşturmak, uyutmak veya narkoz için kullanılan başka bir terimdir. Anestezi uzmanı sizin anestezinizden sorumludur. Anestezi uzmanı, özel olarak bunun için eğitilmiş anestezi yardımcısıyla birlikte başka Őeylerin arasında ameliyat sırasındaki uyuşturmayı sağlar. Ameliyattan sonra ise ağrı kesmeyi ve yoğun hasta bakımını (yoğun bakım) sağlar.

Ameliyata hazırlık olarak önce pre-operatieve screening (POS - ameliyat öncesi tarama) polikliniğine gelirsiniz. Bu ziyaret sırasında:

- (POS'un bir bölümü olan) Farmaceutisch Steunpunt (Farmasötik Destek Merkezi)'nin eczane çalışanıyla görüşme yaparsınız,
- Soru listesini bilgisayarda doldurursunuz,
- Anestezi uzmanıyla görüşme yaparsınız,
- Anestezi uzmanı tarafından fiziksel muayeneniz yapılır,
- Anestezi uzmanı sizinle birlikte uyuşturma Őeklini belirler,
- Karnın a olması Őartları hakkında bilgi alırsınız,
- Hastaneye yatışı görüşürsünüz.

nemli!

Ameliyat sırasında karnınızın a olması gerekir. Bu, ameliyat sırasında veya sonrasında kusmanız gerektiğinde yemek artıklarının solunum yollarınıza kaçmasını önlemek için önemlidir.

- **Saat 13.00'ten önce yatırıldığınızda:** yatış gününden önceki akşamı saat 24.00'ten itibaren hiç bir Şey yiyemezsiniz. Saat 06.00'ya kadar bir bardak su veya çay (icabında Őekerle) içebilirsiniz. Ancak 200 ml'den fazlasını iemezsiniz.
- **Saat 13.00'den sonra yatırıldığınızda:** yatış günü sabahı saat 07.00 de reel sürülmüş bir peksimet veya kraker yiyip bir bardak çay (icabında Őekerle) içebilirsiniz. Ancak 200 ml'den fazlasını iemezsiniz. Saat 10.00'a kadar bir bardak su veya çay (icabında Őekerle) içebilirsiniz. Ancak 200 ml'den fazlasını alamazsınız.

Sigara içmek

Yatmadan nceki saatlerde sigara içilmemesi daha iyidir. Tercihen 24 saat öncesinden içmeyin ki kandaki karbonmonoksit kaybolabilsin. Çünkü karbonmonoksit kandaki oksijenin yerini alır.

Sigara içenlerin solunum yolları genellikle tahriş olur ve bu nedenle iltihaplara daha hassastırlar. Ayrıca ameliyattan sonra öksürmek çok sancılı olabilir.

İlaç

Ameliyat ncesi konuşma saatinde anestezi uzmanı size ameliyat gününde hangi ilaçları almanız ve hangi ilaçlara geçici olarak ara vermeniz gerektiğini açıklar.

Kan incelten ilaç kullandığınızda bunu anestezi uzmanına anlatmanız çok önemlidir.

Diğer tavsiyeler

Ameliyata alınmadan önce kol saati, küpe ve diğer her tür pirsing, yüzük ve bilezik gibi ss eşyaları ıkartmalısınız. Ayrıca makyaj, oje veya yüz kremi kullanamazsınız. Gzlk ve diş protezini yattığınız bölümde geri bırakmanız gerekir.

Takma tırnağınız varsa, sizden en az bir parmağınızda takma tırnak bulundurmamanızı rica ederiz. Bu parmağa ameliyat sırasında ölçümlerin yapılabileceği bir klamp takılır.

Sorular

Ameliyat için karnınızın aç kalması konusunda soracaklarınız olursa her zaman Pre-operatieve screening Polikliniği (POS)'a (0183) 64 45 18 no'lu hattın başvurabilirsiniz. Bu polikliniğe pazartesten cumaya kadar saat 8.00-17.00 arası ulaşılabilir.

Tedaviden önce

Pre-operatieve screening (POS)da bir de Farmaceutisch Steunpunt (FSP)de kombine randevunuz yapılır. Bu randevu sırasında sırayla şu görüşmeler ve araştırmalar yapılır:

- Eczane çalışanıyla görüşme
- Bilgisayarda soru listesi doldurma
- Tansiyon ölçme
- Anestezi uzmanıyla görüşme
- Uyuşturma yöntemi tespiti
- Karnın aç olması hakkında bilgi

Aşağıda bu görüşmeler ve araştırmalar detaylı olarak anlatılır.

Eczane çalışanıyla görüşme

POS polikliniğinde öncelikle (POS'un bir bölümü olan) Farmaceutisch Steunpunt'in eczane çalışanına gidersiniz. A0 bölümündeki hostese başvurursunuz.

- Eczane çalışanı size ilaç kullanımınızı ve alerjilerinizi sorar. Bu bilgi anestezi uzmanı veya anestezi yardımcısıyla yapılan devam görüşmesi için önemlidir.
- Kendi eczanelinizin güncel bir ilaç listesini yanınızda bulundurmanız tavsiye olunur.
- İlaç kullanmıyorsanız veya alerjiniz yoksa anestezi uzmanı yine de konu hakkında haberdar edilir. Eczane çalışanı size ayrıca reçetesiz satılan ilaçları (yani parfümeriden reçetesiz kendinizin alabildiği ilaçlar) da sorar.

FSP'ye geldikten sonra A0 bölümündeki hostese başvurursunuz.

Soru listesini doldurma

Ameliyata hazırlık olarak bekleme salonundaki bilgisayarda bir soru listesi doldurmanız gerekir. Bilgisayarda çalışmak size zor gelirse yanınıza birisi getirmenizi tavsiye ederiz. Akabinde Pre-Operatieve Screening bölümündeki asistan tansiyonunuzu, boyunuzu ve kilonuzu ölçer.

Anestezi uzmanıyla görüşme

Anestezi uzmanı şu konularda size soru sorar:

- Fiziksel ve ruhsal kondisyonunuz
- Kullandığınız ilaçlar
- Geçmişte geçirdiğiniz ameliyatlar
- İlaç veya lateks (kauçuk) karşısında aşırı duyarlılık tepkileri
- Geçirmiş olduğunuz hastalıklar

Önceki bir ameliyattan sonra mide bulantınız veya kusmanız olduğunda bunu görüşmeniz iyi olur. Bundan başka anestezi uzmanı diş durumunuz, diş protezleriniz, kısmi protez veya

sallanan dişleriniz olup olmaması hakkında tarafınızca bilgilendirilmek ister.

Anestezi uzmanı tarafından fiziksel muayene

Anestezi uzmanı sizi fiziksel muayene eder, kalbinizi ve akciğerlerinizi dinler.

- Hamile olduğunuzda (veya bu olanağın mevcut olduğunda) bunu anestezi uzmanıyla görüşünüz.
- Tamamlayıcı araştırma yapması da mümkündür (kalp filmi, kan tahlili).

Bu fiziksel muayene genellikle gelişinizden hemen sonra poliklinikte, işlev bölümünde veya laboratuvarında yapılabilir. Bir araştırmamanın sonucu buna neden olursa veya büyük bir ameliyata girerseniz ameliyattan önce örneğin; bir kalp uzmanı, dahiliyeci veya göğüs hastalıkları doktoruyla görüşmeniz de gerekli olabilir. Bu uzman doktorlarla olan randevu POS'ta sizin için yapılır.

Uyuşturma yönteminin tespiti

Sizinle birlikte hangi uyuşturma yönteminin kullanılacağına karar verilir. Anestezinin hangi türünün uygulanacağı ameliyatın türü, ciddiyeti ve yerine bağlıdır. Ayrıca ameliyatın süresi, bir de yaşı ve ruhsal, fiziksel durumunuz da bunda bir rol oynar. Anestezi türü hakkında karara katılarak ve birçok durumda tercih yapabilmenize rağmen yine bu tercih sonuçlarını tam olarak anlamanız her zaman mümkün olmayabilir. Bu nedenle nihai karar anestezi uzmanına aittir. Tercih genellikle şunların arasında yapılır:

- Genel anestezi
- Bölgesel (yerel) anestezi
- Ameliyat sonrası ağrı kesme

Anestezi uzmanıyla yapılan görüşmede anestezi hakkında her şeyi sorabilirsiniz. Ameliyat hakkındaki sorular ise sizi tedavi eden doktora soracaksınız.

Karnın aç olması hakkında bilgi

Ciddi anlamda zatürrenin önlenmesi açısından 'karnınızın aç' olması gerekir. Midenin, kusma ve mide içeriğinin akciğere kaçma riski ile ilgili olarak ameliyattan önce boş olması gerekir. Bu da ameliyattan önce bir şey yiyip içemediğiniz anlamına gelir. POS'ta karnınızın aç olması için size tavsiyeler verilir. Daha fazla bilgi karnın aç olması şartlarında yazılıdır.

Yatış

Yatış günü ve saati bureau opname (yatış bürosu) tarafından belirlenir. POS'a geldiğiniz gün ile ameliyat günü arasında *sağlığınızda değişiklikler* ortaya çıkmışsa bunu her zaman POS'a bildiriniz: telefon numarası: 0183-644518.

POS'a geldiğiniz gün ile ameliyat günü arasında *ilaçlarınızda değişiklikler* ortaya çıkmışsa bunu her zaman FSP'ye bildiriniz: telefon numarası: 0183-644634.

Yatışınızın süresi ameliyata, ameliyata hazırlığa ve olası ek hastalıklarınıza bağlıdır. Bu aşamada şunlar mümkündür:

- Günlük tedavide ameliyat edirsiniz,
- Ameliyat gününde hastaneye gelirsiniz,
- Veya bir ya da daha fazla gün yatırılırsınız.

Sizi tedavi eden doktor veya anestezi uzmanı bunu sizinle görüşür.

Tedavi sırasında

Anestezi sadece tek başına anestezi uzmanının işi değildir. Anestezi uzmanı bir anestezi yardımcısıyla işbirliğindedir. İkisi birlikte size bir ameliyat sırasında mümkün olduğunca titiz ve güvenli şekilde anestezi verirler. Solunum ve kan dolaşımı gibi vücut fonksiyonlarınız sürekli olarak gözetlenir. Elektronik cihazlar yardımıyla anestezi uzmanı ve anestezi yardımcısı tedaviye nasıl tepki verdiğinizi tam olarak kontrol ederler.

Pre-operatieve screening polikliniğinde görüştüğünüz anestezi uzmanından başka birisinin de size anestezi vermesi mümkündür.

- Ameliyat her zaman heyecanlı bir olaydır. Ameliyathaneye götürülmeden önce tablet, içecek veya iğne şeklinde yatıştırıcı veya uyku ilacı isteyebilirsiniz.
- Süs eşyalarınızı, pirsing, gözlük, makyaj, kontak lens veya diş protezlerinizi genel narkoz durumunda çıkartacaksınız.
- Yüzükleri ise hem genel hem de yerel anestezi durumunda enfüzyon nedeniyle çıkartmanız gerekir.
- Olası dinleme cihazı ise takılı kalabilir.

Tedaviden sonra

Ameliyattan sonra uyanma odasına (derlenme odasına) götürülürsünüz. Burada yine gözetim cihazlarına bağlanırsınız. Bazen burnunuza sokulan hortum vasıtasıyla size fazladan oksijen verilir. Anestezi uzmanı ve özel yetiştirilmiş hemşireler sizi tam uyanıncaya kadar gözlemlerler. Ancak bundan sonra yattığınız bölüme geri götürülürsünüz.

Ameliyattan sonra bir süre uykulu olmanız, boğazınızda hassaslık veya mide bulantınız olması mümkündür. Ayrıca üşümüş olmanız da mümkündür. Bu durumda uyanma odasındaki hemşirelerden size yardım etmelerini isteyebilirsiniz. Onlar bu rahatsızlıkları mümkün olduğunca önlemek veya yok etmek için ellerinden gelen her şey yaparlar.

Yattığınız bölüme geri gelmiş ve kendinizi iyi hissetmiş olduğunuzda temkinli olarak bir şeyler içmeye ve sonra da yemeye başlayabilirsiniz.

Olası komplikasyonlar/riskler

Her tıbbi müdahale, anestezi de dahil, belli bir riski beraberinde getirir. Anesteziye gelince bu risk çok küçüktür. Yeni teknikler, kısa süreli uyuşturma maddelerinin mevcut olması, cerrahi müdahaleye uygun hazırlık ve geniş çaplı ve titiz gözetim anesteziyi çok güvenli kılar. Anestezi uzmanı, ameliyatınızın hem öncesinde, hem sırasında hem de sonrasında, durumunuzla sürekli şekilde yoğun olarak ilgilenir. Anestezide neredeyse hiç ciddi komplikasyon bulunmamasına rağmen yine de aşağıda belirtilen az ya da çok üzücü yan etkileri olabilir:

- Ameliyattan sonra **ağrı** hissedebilirsiniz. Bu durumda hemşireden ağrı kesici isteyebilirsiniz. Uyanma odasındaki ve yattığınız bölümdeki hemşireler size neler verebilecekleri konusunda talimat almışlardır.
- Anestezinin bilinen bir yan etkisi **mide bulantısı ve kusmadır**. Bundan şikayetçi olduğunuzda hemşirelerden bir fitil veya iğne alabilirsiniz.
- Ameliyattan bir kaç saatten sonra henüz idrar yapmamışsanız ve **karnınızın alt tarafında** (belirsiz) **ağrı şikayetleriniz** olursa bu da fazla dolu bir idrar kesesine işaret

edebilir. Bu durum hem genel hem de yerel anestezi sonrası ortaya çıkabilir. Bu durumda hemşireyi uyarın. Gerekliğinde size bir idrar kateteri uygulanır.

- Uyandıktan sonra **boğazınızın arkasında ağır veya kaşıntılı bir his** olursa, bu da solunumunuza desteklemek için alınan tedbirlerden ileri gelir. Bu his genellikle bir gün içinde kaybolur.
- Ameliyattan sonra **kas ağrınız** da olabilir. Bu ağrı geçicidir. Ağrı sizin ameliyat masasında hareket etmeden yatmanızdan veya ameliyat sırasındaki duruşunuzdan kaynaklanabilir. Vücudunuz kendi temposuyla düzeler.
- Genel anestezi durumunda solunumunuzu daha iyi kontrol edebilmek için boğazınıza genellikle bir solunum tüpü sokulması gerekir. Böyle bir solunum tüpün ne kadar temkinli yerleştirilirse veya kaldırılırsa bile yine de her zaman **dişlerinize veya kuronlarınıza hasar** verilmesi riski vardır.
- Bele vurulan uyuşturma iğnesinden sonra, bazen de ancak birkaç gün sonra, **baş ağrınızın** olmasının küçük bir ihtimali var. **Bu baş ağrısının 'normal' bir baş ağrısından farkı, dik oturduğunuzda ağrının artması ve yattığınızda ağrının azalmasıdır.** Bu baş ağrısı genellikle sadece birkaç gün sürer. Baş ağrısı şikayetlerinizi görüşmek üzere hastaneyle irtibata geçiniz ve (nöbetçi) anestezi uzmanını isteyiniz.
- Ameliyattan sonra **kolay yorulabilirsiniz ve konsantrasyon sorunlarından ve hafıza bozukluklarından** rahatsız olabilirsiniz. Bu şikayetler sadece anestezi sonrası ileri gelmez, bunlar ayrıca ameliyatın bir sonucudur. Ameliyatla vücudunuza oldukça yüklenilmiştir. Tabii ki ameliyattan sonra hemen dinç olamazsınız. Bu belirtiler düzelmeye devam ettikçe ve gücünüz geri geldikçe azalıp yok olacaktır.
- Bel iğnesi verilen yerde **bel ağrınızın** ortaya çıkması mümkündür. Bu şikayetler kendiliğinden yok olur. İsterseniz konu hakkında anestezi uzmanıyla irtibata geçebilirsiniz.

Tedaviden sonraki yaşam kuralları

Ameliyat günü eve gitmeniz halinde:

- Ameliyattan sonra araba süremezsiniz: bu nedenle yanınızda bir refakatçi bulunsun veya taksi yoluyla nakil sağlayınız.
- Ameliyattan sonraki ilk 24 saat içinde yakın çevrenizde birisinin bulunması veya ona ulaşılabilmeniz çok önemlidir.
- Makine kullanmayın ve/veya önemli kararlar da almayın.

İrtibat

Ameliyat sarsıcı bir olaydır. Operatör doktor konu hakkında size her şeyi açıklayabilir.

Ameliyat için gerekli anesteziyi ameliyat öncesi konuşma saatinde anestezi uzmanıyla veya anestezi yardımcısıyla görüşürsünüz. Anestezi hakkında daha fazla bilgi almak istediğinizde sorularınızı bu görüşme sırasında anestezi uzmanına veya anestezi yardımcısına yöneltiniz. Kendisi tüm sorularınıza mümkün olduğunca net ve geniş şekilde yanıt vermeye hazırdır.

Son olarak

Ameliyattan sonra halen anestezi ile ilgili sorularınız veya (sağlık) şikayetleriniz olduğunda (0183) 65 45 18 hattından POS yoluyla size anestezi veren anestezi uzmanıyla irtibata geçebilirsiniz.

Sorularınız varsa, sağlık durumunuzda değişiklik olmuşsa veya randevu yapmak için POS'a telefon edebilirsiniz. POS'a iş günlerinde saat 8.00 ile 17.00 arasında (0183) 64 45 19 nolu hattan ulaşılabilir.

İlaç hakkındaki sorularda veya ilacınızdaki değişikliklerde Farmaceutisch Steunpunt'e telefon edebilirsiniz. Farmaceutisch Steunpunt'a iş günlerinde saat 8.00 ile 16.30 arasında (0183) 64 46 34 nolu hattan ulaşılabilir.

Kesin ameliyat tarihi hakkında Bureau Opname (Yatış Bürosu) size telefon edecektir. Yatışınız hakkındaki sorular için Bureau Opname'ye telefon edebilirsiniz. Bureau Opname'yaiş günlerinde saat 8.30 ile 16.30 arasında (0183) 64 44 49 nolu hattan ulaşılabilir.

Daha fazla bilgi

- Anestezi hakkındaki daha fazla bilgiyi şu web sitelerinde de okuyabilirsiniz. Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie (Hollanda Anestezi Derneği): www.anesthesiologie.nl/p_voorlichting
- Tıbbi başlangıç sayfası: www.medischestartpagina.nl/Anesthesiologie